

EEN EXTRA STERRETJE

Pilot kwaliteitstoetsing stagegebiedende verloskundige praktijk

Stageplaatsen binnen verloskundige praktijken zijn essentieel bij de opleiding tot verloskundige.

Vijftig procent van de opleiding vindt tijdens de stages plaats. Het is dus logisch dat de opleidingen hoge eisen stellen aan de kwaliteit van de stageplaats. Die eisen gaan binnenkort gehonoreerd worden door praktijken te accrediteren met een opleidingsbevoegdheid. Dat verleent status aan de praktijk, versterkt de kwaliteit van de verloskundige zorg, biedt garanties aan de student en garandeert de opleidingen dat zij hun studenten aan de juiste opleiders toevertrouwen.

Wil van Veen

Er start daarom binnenkort een pilot, voortkomend uit een samenwerking tussen KNOV en de Amsterdamse en Groningse Academie voor Verloskunde. De andere verloskundige academies zullen na de pilot aanhaken, zo wordt verwacht. De pilot omvat het toetsen van drie stagegebiedende verloskundige praktijken op de geformuleerde doelen die leiden tot certificering als opleidingspraktijk.

Aanleiding tot

De aanleiding tot certificering is drievoudig:

1. De kwaliteit van stagepraktijken moet meetbaar en zichtbaar zijn. Immers, 50% van de opleiding is stage; de helft van het onderwijs vindt dus buiten het academiegebouw plaats en is in handen van derden. Daar heeft de school weliswaar een relatie mee, maar geen dagelijks zicht op.
2. De profilering van het verloskundig beroep. Verloskundig Nederland moet kwaliteitsminded worden. De verloskundige c.q. de verloskundige praktijk moet trots zijn op de kwaliteit die men biedt en die tentoonspreiden. Dat zit nog niet zo ingebakken, ook niet als men denkt in termen van ondernemerschap en concurren-

tie. Men wil zich wel profileren met allerlei nieuwe producten, maar de verloskundige is over het algemeen minder doordrongen van het feit dat men zich allereerst kan profileren met de kwaliteit van het bestaande verloskundige product en de verbetering daarvan.

3. Het opleider zijn is iets waar je trots op bent en waar je je kwalitatief mee kunt onderscheiden van je collega's buiten de eigen praktijk. Trek de parallel met de medisch specialisten die ontzettend hun best doen om een opleiding binnen te halen en te behouden. Een maatschap met een opleidingsfunctie binnen een tweedelijns is daar vreselijk trots op. Omdat het bezit ervan direct gerelateerd wordt aan kwaliteit. Wie een opleiding in huis heeft, staat kwalitatief op een hoger niveau. Die slag moeten we in onze verloskundige wereld nog maken.

Bevoegd tot opleiden

Aan Joyce Kors, hoofd van het stagebureau van de Amsterdamse en Groningse Academie voor Verloskunde gevraagd naar het hoe en wat.

“We gaan een keurmerk toekennen aan praktijken die niet alleen voldoen aan de kwaliteitseisen die behoren tot de accreditatie van de

KNOV, maar die ook nog eens voldoen aan de extra eisen die door de academies gesteld zullen gaan worden aan praktijken met een opleidingsbevoegdheid. Deze bevoegdheid werkt in zekere mate ook weer door in de accreditatie zoals de KNOV die kent, in die zin dat het een aantal punten oplevert. Voor het individuele kwaliteitsregister mag je een aantal uren opvoeren als je stagebegeleider bent. Maar dat aantal uren of punten haal je al binnen als je af en toe eens een student begeleidt. Voor de praktijkaccreditatie is het zelfs geen verplicht item, want niet iedere praktijk is een stagegebiedende praktijk”, aldus Joyce die vervolgt: “Er zijn een aantal kwaliteitscriteria geformuleerd; bijv de praktijk schrijft jaarlijks een kwaliteitsjaarslag waar een praktijk met opleidingsbevoegdheid aan moet voldoen. Je zou kunnen zeggen dat dergelijke praktijken straks geaccrediteerd zijn met een sterretje.”

In de tweedelijns medische wereld werkt het verkrijgen van een opleidingsbevoegdheid statusverhogend. Het is de maatschap die zo'n accreditatie verkrijgt en binnen die maatschap is er meestal een maat die de feitelijke opleider is. In de verloskundige situatie zal straks de praktijk geaccrediteerd zijn en een aantal verloskundigen binnen de maatschap zal aan de opleiderscriteria moet voldoen. Een aantal? “Ja”, zegt Joyce, “dat zal bijna altijd nodig zijn, om continuïteit in het opleiden mogelijk te maken. Er is zoveel deeltijdwerk binnen een praktijk dat de stage lopende student te kort gedaan zou worden als slechts één deeltijdwerker met de opleiding belast zou zijn. Dat betekent dus dat

binnen een opleidingspraktijk, net als voor de praktijkcertificering, alle verloskundigen geregistreerd moeten staan in het kwaliteitsregister KNOV en dat meerdere verloskundigen binnen die praktijk voldoen aan de eisen die gesteld worden aan stagebegeleiders zoals het gevolgd hebben van de cursus stagewerkbegeleiding en het bezoeken van de halfjaarlijkse nascholing enzovoort.

Visitekaartje

Voor een praktijk is het een extra visitekaartje: de praktijk bestaat uit gecertificeerde verloskundigen doordat zij ingeschreven staan in het kwaliteitsregister van de KNOV en is bovendien een praktijk, naast de reguliere praktijk accreditatie, die gecertificeerd is als opleidingspraktijk. In een tijd van steeds meer kwaliteitsbewustzijn bij cliënten op de gezondheidmarkt zal dit op termijn een prima middel zijn om

je als praktijk van andere praktijken te onderscheiden, want dat is toch wat zich steeds meer in het beginnende ondernemersland van de verloskunde begint af te tekenen.

De volgende stap is dat dit ook tot uitdrukking komt in de tarifiering. Zorgverzekeraars zullen, naarmate ook zij onderscheid gaan maken in kwaliteitsniveaus, op de hoogte willen zijn van de mate van certificering van de praktijk. Op dit moment komt kwaliteit in de contractering nog niet of nauwelijks aan de orde. Zorgverzekeraars zoeken voorzichtig hun weg in hun contractuele opdracht met hun verzekerde om zorg te garanderen enerzijds en hun markt bewustzijn anderzijds waar prijs, productie en kwaliteit in toenemende een rol zullen gaan spelen. En dan kun je maar beter goed voorbereid zijn. Afwachten nu betekent achterstand straks.

In de medische wereld spelen argumenten als hoog opgeleid, opleidingsbevoegd, jong en energiek, nu al een rol. In toenemende mate shoppen cliënten met deze criteria in hun achterhoofd naar het beste ziekenhuis. Opleidingsbevoegdheid is een belangrijk criterium bij de jaarlijkse top 100 van Nederlandse ziekenhuizen, een onderzoek dat wordt gepubliceerd in Elsevier. In het midden van de jaren negentig, toen Elsevier met de publicatie van de lijst startte, werd er binnen ziekenhuizen wel wat lacherig over gedaan. Maar dat is verleden tijd. Vandaag wordt er geschermd met het hebben van opleidingsbevoegdheid, het gelieerd zijn of samenwerkingsverbanden hebbend met academische settings.

Opleidingsbevoegde praktijk

De cliënt wordt zich meer bewust van zijn sterke positie als zorgconsument en krijgt steeds meer

STUDIE EN ONDERWIJS

kennis van keuzecriteria. “Dat anticiperen daarop”, zegt Joyce Kors, “zit op twee manieren verankerd. Enerzijds in het feit dat we in de aanvullende kwaliteitseisen vragen om regelmatige bijscholing (zie hiervoor ook de eisen die gesteld worden in het individuele kwaliteitsregister van de KNOV) en anderzijds worden zij gedwongen om actueel te zijn, omdat de opleiders continu interactie hebben met de studenten. Om hen daarin tegemoet te komen krijgen opleiders een gereduceerd tarief op na- en bijscholingen.”

De huidige status van het individueel kwaliteitsregister van de KNOV baseert zich op in het BIG-register gestelde eisen. Voor de overige aspecten is sprake van een groeimodel dat uitgaat van verbetering, ontwikkeling en versterking van competenties en praktijk. Pas bij herregistratie gaan die aspecten wegen en ontstaat er naast de verbeterfunctie ook een controlefunctie. “Ik denk dat nogal wat verloskundigen zich daarop verliezen”, denkt Joyce. “Ik denk dat, omdat kwaliteitsdenken nog niet overal deel uitmaakt van het dagelijks leven, om het zo maar eens te noemen. In de medische wereld van de tweedelijn is dat wel nadrukkelijk aanwezig. We hebben nog een weg te gaan en een heleboel te leren.”

De pilot

Binnenkort start de pilot waarbij drie verloskundige praktijken zullen worden geaccrediteerd als opleidingspraktijk. Dat gaat op dezelfde manier als de KNOV-praktijkaccreditatie^[1]. “We beginnen met een administratieve ronde, zoals dat ook tijdens de pilot accreditatie verloskundige praktijken is gebruikt^[2]. Na de administratieve afronding vindt een visitatie plaats.

Deze visitatie wordt uitgevoerd door dezelfde visiteurs die ook betrokken waren bij de al eerder genoemde pilot praktijkaccreditatie. Zij worden aangevuld door de kwaliteitsfunctionaris van de Amsterdamse Academie. Doel van de visitatie is de verificatie van de aangeleverde documenten tijdens de administratieve beoordeling”, zo verwoordt Joyce de procedure.

Voor de zomer is er zoveel geleerd van deze pilot dat de opleidingsbevoegdheid, de certificering van de opleidingspraktijk, grootschaliger kan worden aangepakt. Uiteindelijk zullen alle stagebiedende praktijken worden getoetst, te beginnen met die praktijken die de meeste studenten begeleiden. “We beginnen vanaf het schooljaar 2007-2008. Ik verwacht dat nogal wat praktijken niet aan alle normen zullen voldoen. Nu nog niet erg, want er zullen verbeterprogramma's worden aan-

gereikt, maar uiteindelijk is certificering een must om als opleidingspraktijk te kunnen bestaan.

Verbeteracties moeten in één tot twee jaar gerealiseerd zijn, zo is in onderwijskringen gebruikelijk. Uiteindelijk zal accreditatie als individu, als praktijk en als opleidingsbevoegd - het extra sterretje! - deel uitmaken van de toekomstige status van de verloskundige praktijk. Iedereen zal het gewoon vinden dat hij getoetst wordt aan de hoge kwaliteitsstandaard van de verloskundige zorg. □

Verwijzingen

[1] *Wie stopt met verbeteren, is opgehouden goed te zijn.* Veer W v. Tijdschrift voor Verloskundigen 2006;05: 35 ev

[2] *Kwaliteit als zaak en taak van de totale beroepsgroep.* Veer W v. Tijdschrift voor Verloskundigen 2006;05: 33 ev

